

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 262/05

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. V. M., B., zastúpenej advokátkou JUDr. I. B., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 29. januára 2002 č. k. 15 Co 167/01-204 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2004 sp. zn. 2 Cdo 50/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. V. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2004 doručená a 23. decembra 2004, 12. mája 2005 a 29. novembra 2005 doplnená sťažnosť Mgr. V. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) z 29. januára 2002 č. k. 15 Co 167/01-204 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) z 30. septembra 2004 sp. zn. 2 Cdo 50/2004.

1. 1. Sťažovateľka relevantný skutkový stav vo svojej sťažnosti opísala nasledovne:
 - «1.) 14. 8. 1997 som na Okresnom súde Bratislava II (ďalej aj „OS BA II“) podala žalobu o nahradenie vyhlásenia vôle žalovaných na uzavretie darovacej zmluvy na 3-izbový byt v B. – č. k. 14 C 329/97.
 - 2.) Darovaciu zmluvu mali so mnou uzavrieť na základe zmluvy o budúcej zmluve NZ 118/97 (ďalej aj „NZ 118/97“) manželia D., moja sestra a švagor.
 - 3.) Zmluva o budúcej zmluve bola uzatvorená formou notárskej zápisnice – verejnej listiny.
 - 4.) 21. 5. 1999, po výzve súdu, som k žalobe pripojila text predmetnej darovacej zmluvy a spresnila petit žaloby ako: žaloba o uloženie vyhlásenia vôle uzavrieť darovaciu zmluvu – podľa ust. § 50a ods. 1 a 2 OZ, § 51 OZ a § 161 ods. 3 OSP.
 - 5.) 15. 12. 2000 okresný súd mojej žalobe rozsudkom 14 C 329/97-186 v plnej miere vyhovel.
 - 6.) Odporcovia, 1.) Ing. D. L. a 2.) D. M., sa proti rozsudku okresného súdu dňa 7. 2. 2001 v zmysle ust. § 220 ods. 1 OSP odvolali, a tým nepožadovali ďalšie dokazovanie.
 - 7.) Keďže Okresný súd Bratislava II môjmu návrhu v plnom rozsahu vyhovel, nepožadovala som dodatočné zmeny rozsudku v zmysle ust. § 165 ods. 1 OSP, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že sa jednalo najmä o výpoveď mojej matky.
 - 8.) Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „KS BA“) odvolanie odporcov prijal, nenavrhol a nerobil nijaké dokazovanie, vec prejednal a na tom istom pojednávaní dňa 29. 1. 2002 odvolaniu odporcov vyhovel a rozsudkom 15 Co 167/01-204 moju žalobu o nahradenie vôle zamietol.
 - 9.) Dňa 17. 5. 2002, i keď mi rozsudok KS BA ešte nebol doručený, a bol ešte iba „doručovaný“, som cestou OS BA II podala dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“).
 - 10.) Rozsudok KS BA mi bol po 14 mesiacoch od jeho vyhlásenia a 12 mesiacoch jeho doručovania dňa 2. 4. 2003 doručený.
 - 11.) 2. 5. 2003 JUDr. I. A., advokátka, doplnila moje dovolanie zo dňa 17. 5. 2002 kvalifikovaným dovolaním zo dňa 29. 4. 2003.

12.) 30. 09. 2004 NS SR, ako sú dovolací, rozsudkom 2 Cdo 50/2004 moje dovolanie zamietol.

13.) Dňa 20. 10. 2004 bol rozsudok NS SR doručený do kancelárie JUDr. I. A. a mne začala plynúť lehota na podanie ústavnej sťažnosti, čo teraz týmto podaním sťažnosti aj činím.»

1. 2. Sťažovateľka k uvedenému skutkovému stavu ďalej uviedla tieto «dôležité skutočnosti:

14.) Rozsudok krajského súdu 15 Co 167/01-204 z 29. 1. 2002 označuje tú istú pojednávanú právnu vec 14 C 329/97 ako žalobu o nahradenie vyhlásenia vôle žalovaných na uzavretie darovacej zmluvy, čo znamená v zmysle ust. § 80 písm. b) OSP – o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva.

15.) Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Cdo 50/2004 z 30. 9. 2004 označuje tú istú pojednávanú právnu vec 14 C 329/97 ako žalobu o určenie povinnosti uzavrieť darovaciu zmluvu, čo znamená v zmysle ust. § 80 písm. c) OSP – o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa mňa, nejedná sa ani tak o omyl, ale zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o mimovoľné, presné a profesionálne pomenovanie toho, k čomu v tejto kauze nakoniec aj došlo.

16.) Na notárskom úrade JUDr. L. V. existujú a sú uložené dva nepodpísané návrhy notárskych zápisníc – dve súkromné listiny označené ako: NZ 110/9 a NT 112/97.

Súkromná listina NZ 112/97 zo 16. 4. 1997, je „ascendentom“ verejnej listiny – notárskej zápisnice NZ 118/97 z 19. 4. 1997, a zároveň hmotným vyjadrením úmyselného a dokonalého pokusu o uzavretie právne vadnej zmluvy o budúcej zmluve, presnejšie, mnou nepodpísaný notárom spísaný návrh zmluvy o budúcej zmluve o darovaní toho istého 3-izb. bytu v B., ktorý je predmetom aj zmluvy NZ 118/97. Vo formálne perfektnom návrhu notárskej zápisnice NZ 112/97 zo dňa 16. 4. 1997 sa mi odporkyňa 1.) zaväzovala darovať byt, až na to, že bez účasti a bez podpisu jej manžela [odporcu 2.)], bezpodielového spoluvlastníka predmetného bytu. Je to návrh na zmluvu o budúcej zmluve s vadou, s možnou 3-ročnou námietkou relatívnej neplatnosti ňou dotknutého subjektu - konkrétne odporcu 2.), t. j. zmluvou, kde by som tri roky od jej podpísania čakala na vôľu človeka,

ktorý by sa jej podpísaním stal bezdomovcom, nakoľko v ten istý deň, bola pre neho tým istým notárom pripravená aj zmluva, ktorou sa odporca 2.) zriekal manželského podielu na dome, 4/6-tiny ktorého v ten istý deň jeho manželka, odporca 1.) od svojej a mojej matky za úradnú cenu, za spoločné manželské peniaze, bola odkúpila. Keďže sa medzi matkou a dcérou jedná o všeobecnými súdmi nespochybňovanú štandardnú kúpnopredajnú zmluvu, a nie zastretý právny úkon, úvodzovky na slovo odkúpila nepožívam.

17.) Odporkyňa 1.) sa dňa 16. 4. 1997, za prítomnosti notára a pani H. B. pod psychickým nátlakom pokúsila a dokonala pokus o podpis návrhu zmluvy spísaného formou notárskej zápisnice NZ 112/97, teda o pokus o uvedenie ma na pôde notárskeho úradu do omylu, aby som podpísala zmluvu s vadou pod sankciou relatívnej neplatnosti. Že návrh zmluvy NZ 112/97 nebol podkladom pre zmluvu NZ 118/97, hoci ním mal byť, presnejšie mal byť zmluvou finálnou, som vyjadrila požiadavkou, aby notár pridelil novej zmluve nové evidenčné číslo, neprerábali sme starý návrh NZ 112/97. Čo sa aj stalo. Tak vznikol nový návrh a nová zmluva uzatvorená formou notárskej zápisnice NZ 118/97, má aj nové číslo a to – NZ 118/97, najmä preto, aby nebola spájaná s dňom 16. 4. 1997; a bola už tentoraz s podpismi oboch manželov. Vypovedať takúto zmluvu bolo už oveľa ťažšie, a odporcom trvalo viac ako 5 rokov, kým jej neplatnosť dosiahli. Vyžadovalo si to súčinnosť oboch manželov, možno aj notára (ved' nikdy nevypovedal) a neskôr i mojej matky a matky odporkyne H. B., a zneužiť proti mne justíciu. Ak by som podpísala zmluvu NZ 112/97, ktorú mi notár a odporkyňa 1.) predložili k podpisu dňa 16. 4. 1997, bolo by to oveľa ľahšie, stačilo k vypovedaniu takejto zmluvy o budúcej zmluve dovolať sa do troch rokov jej neplatnosti na súde iba jednej osobe, a to odporcovi 2.), a to podľa ust. § 40a OZ s odvolaním sa na ust. § 145 odst. 2 OZ.

18.) Návrh na zmluvu spísaný formou notárskej zápisnice NZ 110/97 o darovaní mojej 1/6 domu odporcom ako protihodnoty, bol úradným záznamom zo dňa 16. 04. 1997 už dňa 16. 4. 1997 znehodnotený tak, že návrh nemohol byť (a ani nebol) fyzicky k dispozícii k podpisu dňa 18. 04. 1997, ibaže by dátum úradného záznamu zo dňa 16. 04. 1997 bol notárom antidatovaný.

19.) (...) ale tento záväzok darovanie 1/6 domu nemohol byť ani súčasťou a podmienkou zmluvy o budúcej zmluve ako protihodnota daru, lebo takáto zmluva by bola v rozpore so zákonom.

20.) Notár spísal pre odporcov 1.) a 2.) dňa 16. 04. 1997, podľa mojich informácií, celkovo 5 notárskych zápisníc, a tak nemohol nepoznať ich prípadné súvislosti.

21.) To, že som vyššie uvedený návrh zmluvy spísaný formou notárskej zápisnice NZ 110/97 zo dňa 16. 4. 1997 nemienila podpísať som ako slobodný občan prejavila jej nepodpísaním. K fyzickému zničeniu toho, čo som nikdy neiniciovala, napr. potrhaniu tejto súkromnej listiny, nedošlo aj vzhľadom k autorite notárskeho úradu, fyzickej prítomnosti notára, a početnej prevahe tých, čo sa podpisu zmluvy dožadovali. Túto súkromnú listinu neskôr odporcovia a odvolacie všeobecné súdy interpretovali i ako notársku zápisnicu a dôkaz môjho vzniknuteľného záväzku.

A tak, napr: Najvyšší súd Slovenskej republiky bez ďalšieho (resp. všeobecnými obecnými súdmi akéhokoľvek) dokazovania vo svojom rozsudku interpretoval túto súkromnú listinu ako, citujem z rozsudku NS SR 2 Cdo 50/2004, str. 4 ods. 3 zhora: „- notárskou zápisnicou zo 16. 4. 1997, sp. zn. NZ 110/97, sa žalobkyňa darovacou zmluvou mienila zaviazat', previesť na žalovanú v 1. rade nehnuteľnosť, zapísanú..., na tejto darovacej zmluve je urobený úradný záznam, že žalobkyňa „ju zatiaľ nepodpíše, lebo si to ešte rozmyslí“ (táto darovacia zmluva nebola ňou nakoniec podpísaná),“ koniec citácie z rozsudku NS SR. (...)

Citácia citácie NS SR textu z NZ 110/97 ktorý v skutočnosti znie: „Účastníčka p. M. po prečítaní uviedla, že zmluvu nepodpíše, že si to ešte rozmyslí.“ Účastníčka neuviedla a nehovorí „ju“, ani „zatiaľ“ a nehovorí ani, čo si rozmyslí, či „podpísanie zmluvy“, alebo „čo urobí so svojou šestinou domu“ (...). Ja som takú vetu nikdy nepovedala, o zápise tohto úradného záznamu som nevedela. Týmto úradným záznamom na mnou napadnutej súkromnej listine NZ 110/97 sa nikdy nijaký všeobecný súd dokazovaním nezaoberal čím porušil § 129 OSP, § 132 OSP, § 133 OSP, § 134 OSP a § 135 ods. 1 OSP.»

2. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd „sa pri prejednávaní odvolania 15 Co 167/01 o nahradenie vyhlásenia vôle žalovaných na uzavretie darovacej zmluvy a vynesení rozsudku 15 Co 167/01-204-206 zo dňa 29. 01. 2002 dopustil porušenia OSP, OZ, NP a Ústavy Slovenskej republiky:

1.) Krajský súd v Bratislave v odvolacom konaní o nahradenie vôle odporcov 1.) Ing. L. D. a 2.) M. D. na uzavretie darovacej zmluvy konal v rozpore s OSP a porušil ústavne

zaručené základné právo Mgr. V. M. vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom - čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

2.) Krajský súd v Bratislave v odvolacom konaní o nahradenie vôle odporcov 1.) Ing. L. D. a 2.) M. D. na uzavretie darovacej zmluvy podanej v zmysle § 80 písm. b) OSP, odôvodnil zamietnutie mojej žaloby aplikáciou ust. § 50a ods. 3 OZ. V skutočnosti tak urobil v zmysle § 40a OZ a § 49a OZ), čím zmenil žalobný petit a konanie súdu na konanie o určenie povinnosti uzavrieť darovaciu zmluvu, v zmysle § 80 písm. c) OSP. Došlo tým k porušeniu zásady dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania. Odvolací súd odobral vec súdu prvého stupňa konal v tejto veci ako súd prvého stupňa, čím zúžil moje právo odvolania sa iba na možnosť dovolania. Odvolací súd mal zistiť, že bez nového dokazovania rozhodnúť o veci nemôže, konať v zmysle ust. § 220 ods. 2 OSP (čo nekonal). Inak mal odvolanie v zmysle ust. § 221 ods. 2, keďže odporcovia nenavrhlí nijaké nové dokazovanie, (a vedeli prečo nenavrhlí nijaké nové konanie) vec súdu prvého stupňa mal vrátiť a zastaviť konanie.

3.) Zmyslom ustanovenia § 50a odst. 3 OZ a úmyslom zákonodarcu, nie je skúmať povinnosť ale schopnosť účastníka zmluvného vzťahu plniť záväzok. Občiansky zákonník taxatívne vymenúva v ust. § 40a OZ ustanovenia Občianskeho zákonníka ustanovenia na základe ktorých je možné dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu - § 50a OZ medzi nimi nie je. Rozhodnutie KS BA je precedensom, na základe ktorého bude možné v ďalšom zrušiť ľubovoľnú zmluvu o budúcej zmluve vnesením nových podmienok do zmluvného vzťahu bez toho, aby táto zmluvná podmienka bola zmluve písomne zakontrahovaná, (teda v rozopre so zmluvou samou t. j. jej ust. § 50a ods. 1 OZ) a to aj takú podmienku, ktorá by túto zmluvu svojou podstatou robila neplatnou, ale ju neplatnou neurobila, nakoľko v zmluve nebola (napr. darovacia zmluva za odplatu). Postačí svedok.

4.) Nedostatky rozsudku 15 Co 167/01-204-206 v zmysle ust. § 157 ods. 1 a ods. 2 OSP, používanie kondicionálov v odôvodnení rozsudku, to či k zamietnutiu mojej žaloby vôbec došlo aplikáciou ust. § 50a ods. 3 OZ, alebo sa tak stalo v zmysle ust. § 40a OZ a § 49a OZ), robia rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľným. Ide o postihnutie nulitného právneho úkonu. Zmluva NZ 118/97 neobsahovala písomnú náležitosť, ktorá by ju robila neplatnou, a preto bola sankciovaná. To je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.“

2. 1. Sťažovateľka uvedené odôvodnila nasledovnými skutočnosťami:

«a.) Odvolací súd nezmenil rozsudok súdu prvého stupňa na základe zisteného skutkového stavu súdu prvého stupňa, i keď to slovne deklaruje.

Odvolací súd po úvodnej dvojvete: „Keďže súd prvého stupňa správne a v dostatočnej miere zistil skutkový stav, ale vyvodil z neho nesprávny právny záver“, v ďalšom, in fine, expressis verbis neupresňuje podľa ktorého odseku ust. § 220 OSP tak odvolací súd urobil - nejedná sa o žalobu s alternatívnym petitom a podľa oboch odsekov naraz sa to nedá. (...)

Odvolací súd svojim reálnym konaním a postupom zmenil skutkový stav zistený prvostupňovým súdom. Doplnil skutkový stav, z ktorého on sám (odvolací súd) vychádzal, o právne skutočnosti a zistenia, ktoré súd prvého stupňa nemal za preukázané a v skutkovom stave svojho rozsudku ich súd prvého stupňa vôbec neuviedol. Odvolací súd tieto nové právne skutočnosti a skutkové zistenia, napriek tomu, že som ich ústne aj písomne namietala, použil a vychádzal z nich vo svojich právnych uzáveroch (a následne dňa 30. 09. 2004 aj NS SR). Odvolací súd tým naplnil skutkovú podstatu ust. § 220 ods. 2 OSP a rozhodoval podľa ust. § 220 ods. 2 OSP, a nie podľa ust. § 220 ods. 1 OSP.

Teda konal v rozpore s ustanoveniami § 213 OSP, § 220 ods. 2 OSP, § 237 OSP, aj kautelami danými ustanovením § 132 OSP.

Senát Krajského súdu v Bratislave mohol, ako odvolací súd, meniť rozhodnutie prvostupňového súdu, ak po doplnení dokazovania bol skutkový stav veci zistený tak, že mohol o veci rozhodnúť. Odvolací súd mal zákonnú povinnosť doplniť dokazovanie tak, aby skutkový stav veci bol zistený tak, že mohol vo veci rozhodnúť (220 ods. 2 OSP a § 213 OSP). Odvolací súd dňa 29. 1. 2002 nijaké doplňujúce dokazovanie o nových právnych skutočnostiach, a tým aj skutkovom stave, ktorý si osvojil, a z ktorého vychádzal v rozsudku 15 Co 167/01 dňa 29. 1. 2002 neurobil. (...))»

2. 2. Sťažovateľka ďalej dodala, že:

- rozsudok najvyššieho súdu z 30. septembra 2004 sp. zn. 2 Cdo 50/2004,
- rozsudok Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) z 15. decembra 2000 č. k. 14 C 329/97-186,
- rozsudok krajského súdu z 29. januára 2002 č. k. 15 Co 167/01-204 a

- zápisnica o pojednávani pred odvolacím súdom z 29. januára 2002, ktorých fotokópie pripojila k svojej sťažnosti a označila ich ako „listiny č. 1 – 4“, «preukazujú rozdiely v skutkových stavoch a v právnych skutočnostiach, z ktorých všeobecné súdy (vrátane NS SR) ex post vychádzali vo svojich právnych záveroch. Účelom tejto námietky, v tomto bode sťažnosti, nie je ani tak preskúmať, či namietat', či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav v zmysle pravdivosti, teda či odrážal realitu, ani to, aké právne závery zo zisteného skutkového stavu všeobecné súdy vyvodili. Listinami č. 1 - 4 poukazujem na procesnoprávnu vadu konania/konaní, ktorá má za následok nepreskúmateľnosť rozsudkov, a to vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd (a následne aj dovolací) rozšíril a menil skutkový stav veci, ktorý sa stal základom pre právne posúdenie podľa noriem hmotného práva, nekonajúc v súlade s OSP, napr. ust. § 213 OSP. (...)

Máme za to, že ide o podstatnú vadu konania, dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f) OSP, resp. (inú) vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 242 ods. 1) in fine], robí rozsudok KS BA (a následne aj rozsudok NS SR) nepreskúmateľnými. Je to vada konania, na ktorú súd prihliada z povinnosti úradnej, bez ohľadu na to, či dovolateľ (resp. sťažovateľ) na tento nedostatok poukázal alebo nie.

Nakoľko k doplneniu konania, dokazovania, po zmene skutkového stavu veci nedošlo, a odvolací súd posudzoval podstatné skutkové okolnosti bez toho, aby boli vykonané dôkazy, nehodnotiac ich jednotlivo zo stránky ich zákonnosti (či boli vykonané v súlade so zákonom), ani z hľadiska ich vierohodnosti, a nedošlo ani k „dokazovaniu in camera“, výsledkom boli skutkové zistenia a z nich vyplývajúci záver o skutkovom stave veci, ktorý sa stal základom pre posúdenie podľa noriem hmotného práva, bol skutkovým stavom nepreskúmateľným.

Z takto nenáležite a v rozpore so zákonom zisteného skutkového stavu, odvolací súd posudzoval neplatnosť právneho úkonu (§ 49a OZ) v súvislosti s ust. § 80 písm. c) OSP, ako i aplikáciu ust. § 50a odst. 1 OZ. Nebolo mi umožnené sa k nim vyjadriť. Preto skutkový stav, skutkové zistenia, podstatné skutkové okolnosti a následne aj právne závery a rozsudok vyneseny z takto zisteného skutkového stavu odvolacím súdom sú nepreskúmateľné, nie sú v súlade so zákonom, najmä Občianskym súdnym poriadkom - § 122 ods. 1 OSP, § 211 OSP, § 118 ods. 1 OSP, § 123 OSP, § 213 OSP, ale ani Ústavou

Slovenskej republiky.»

2. 3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti ďalej uviedla, že „*predmetom posúdenia boli aj tieto dve listiny:*

NZ 118/97 z 18. 4. 1997 - ktorá je notárskou zápisnicou - verejnou listinou (§ 133 a § 134 OSP)

NZ 110/97 zo 16. 4. 1997 - ktorá nie je notárskou zápisnicou, a je súkromnou listinou.

(...) Dôkaznú silu týchto listín (všetkých listín) v konečnom dôsledku v súdnom konaní určuje zákon a v prípade sporu a námietok rozhodnutie súdu. V prípade súkromnej listiny, ako je listina NZ 110/97 (aj v zmysle NP) stačí, aby odporca toho, kto sa listiny dovoľáva (v tomto prípade ja), označil jej pravosť a obsah pochybnými; v takom prípade bude na tom, kto sa listiny dovoľáva (v tomto prípade odporcovia a odvolací a dovolací súd), dôkazné bremeno a pravosti a správnosti jej obsahu. Ja som pravosť listiny NZ 110/97 namietla viackrát, notára navrhla zbaviť a súhlasila so zbavením ho mlčanlivosti.

Okresný súd rešpektoval ospravedlnenie notára, odporcovia nevyužili svoje právo zbaviť notára mlčanlivosti a odvolali sa v zmysle § 220 ods. 1 OSP teda bez požiadavky ďalšieho dokazovania. Odvolací súd odvolanie prijal (podľa môjho názoru ho mal odmietnuť) a vec prejednal. Vo svojom rozhodnutí sa odvolací súd odvoľáva na listiny a na svedectvo osoby (p. .B.), ktorá sa osobne podpisu návrhu na zmluvu spísaného notárskou zápisnicou NZ 118/97, ani tzv. údajného nepodpisania návrhu na zmluvu spísaného notárskou zápisnicou NZ 110/97 osobne nezúčastnila, a vypovedala iba z počutia.

Nenamietame rozhodovaciu právomoc súdu garantovanú súdu ust. § 132 OSP a Ústavou Slovenskej republiky, namietame však, že ak sa už raz (odvolací) súd (a neskôr aj NS SR) rozhodol svedka alebo dôkaz pripustiť, nemôže tak urobiť bez ďalšieho dokazovania a bez možnosti zúčastnených sa k týmto dôkazom vyjadriť. (...)“

2. 4. Sťažovateľka svoje námietky vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu záverom takto zhrnula:

„Pri porušení procesného ústavného práva v konaní pred všeobecným súdom (právo na verejné vyhlásenie rozsudku, právo na zákonného sudcu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom) spravidla existuje možnosť podať opravný prostriedok na súd vyššieho stupňa.

Mojimi námietkami proti použitiu svedectva matky, ako i nepredvolaniu notára odvolacím súdom sa KS BA (a následne ani NS SR) nezaoberal, nezhladol to ako závažné porušenie môjho procesného ústavného práva v konaní pred všeobecným súdom, i keď to mal obligatórne zistiť z úradnej povinnosti aj ako dovolací dôvod § 237 písm. f) OSP resp. § 242 ods. 1 in fine OSP. Ide totiž o taký nedostatok konania, na ktorý súd prihliada z povinnosti úradnej bez ohľadu na to, či dovolateľ (a sťažovateľ) na tento nedostatok poukázal alebo nie.“

3. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd „sa pri prejednávaní môjho dovolania proti rozsudku 15 Co 167/01-204-206 dopustil v konaní 2 Cdo 50/2004 a v rozsudku 2 Cdo 20/2004 z 30. 9. 2004 porušenia OSP, OZ, NZ a Ústavy Slovenskej republiky. (...)

NS SR porušil moje práva, a to tým, že

5.) mal moje dovolanie z 2. 5. 2003, ako dovolanie podľa § 238 ods. 1 OSP prípustné,

a) prijať, pojednávanie nenariadiť (§ 243a ods. 1 druhá veta OSP), rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

respektíve:

b) moje dovolanie prijať, podľa ust. § 241 ods. 1 prvá veta a ods. 4 prvá veta in fine OSP, ma prostredníctvom súdu prvého stupňa vyzvať, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné dovolanie v určenej lehote doplnila, alebo opravila.

Dovolací súd však, napriek skutočnostiam uvedeným v bodoch a) a b), moje dovolanie ako dovolanie proti rozsudku podľa § 238 ods. 1 OSP prípustné prijal, podľa ust. § 242 OSP, ale v rozpore s tým istým ust. § 242 ods. 1 prvá veta OSP, čo znamená nad rozsah, v ktorom bolo rozhodnutie odvolacieho súdu mnou napadnuté, dovolanie bez nariadeného pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP) preskúmal a dospel k uzáveru, že moje dovolanie nie je dôvodné.

Dovolací súd nenariadením pojednávania, ktoré dovolací súd v zmysle § 243a ods. 1 prvá veta OSP spravidla nariadi, samotné ust. § 243a ods. 1 OSP neporušil, bola to jeho voľba, ale prejednaním môjho dovolania a preskúmaním rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, v ktorom bol jeho výrok a rozhodnutie mnou napadnuté (§ 242 ods. 1 OSP prvá veta), porušil odvolací súd zákon, moje ústavné práva a právo na spravodlivý proces.“

3. 1. Uvedené sťažovateľka odôvodnila nasledovne:

«Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia. Vymedzením rozsahu dovolania, selekciou dovolacích dôvodov dovolateľ môže vysloviť (a vysloví vždy, i keď si to nemusí vždy uvedomiť) svoj právny názor na vec a ním napádaný rozsudok súdu nižšej inštancie. Zároveň sa tým realizuje vôľa a právo dovolateľa zistiť a získať právny názor súdu vyššej inštancie na vec a ním napádaný rozsudok súdu nižšej inštancie, a to z perspektívy dovolateľa a dovolateľových dovolacích dôvodov, na čo, a na čom, má dovolateľ nielen naliehavý právny záujem, je v spore, ale i právo. Inými slovami, zmyslom ustanovenia § 242 ods. 1 OSP je aj snaha zákonodarcu, aby dovolateľ dostal odpoveď na to, čo sa pýtal, čo namietal a nie na to, čo mal za správne a vo svojom rozhodnutí presadzoval a preferoval súd nižšej a nezriedka i súd vyššej inštancie, pretože inak, ak by sa nejednalo „iba“ o iný právny názor, mal by (musí) súd vyššej inštancie dovolanie odmietnuť [§ 218 ods. 1 písm. d)], alebo ho postúpiť späť opraviť, doplniť. Dovolanie sa má využívať ako výnimočný mimoriadny opravný prostriedok predovšetkým na účely vyslovenia právneho názoru a pre dovolacie dôvody - vady uvedené v § 237 OSP.

Ustanovením § 241 ods. 1 OSP zákonodarca dovolateľa ochraňuje, aby, ak o to dovolateľ selekciou svojich dovolacích dôvodov prejaví záujem, súd vyššej inštancie nezopakoval automaticky prípadnú vadu (omyl) rozhodnutia súdu nižšej inštancie nekritickým osvojením si právneho názoru súdu nižšej inštancie na vec, ale aj to aby, ako sa stalo mne, dovolateľ nedostal odpoveď na otázku, ktorú súdu vyššej inštancie nepoložil a nedostal výklad právnych zistení, urobených v rozpore so zákonom (...) od najvyššej inštitúcie, a to s právnymi a morálnymi následkami podporený autoritou najvyššej inštancie poškodzujúcimi moje záujmy, ako sa to stalo mne: napr. výklad zmluvy NZ 110/97.»

3. 2. Sťažovateľka ďalšie pochybenia najvyššieho súdu vidí (rovnako ako v prípade krajského súdu) v posudzovaní *«aplikácie ust. § 50a ods. 3 OZ tak aj toho (...) ako sa v rozsudku 2 Cdo 50/2004 NS SR nad rozsah môjho dovolania a chybné NS SR dopustil interpretácie najmä týchto dvoch listín:*

- a) NZ 118/97 z 18. 4. 1997 - ktorá je notárskou zápisnicou - verejnou listinou (§ 133 a § 134 OSP) (...)*

b) NZ 110/97 zo 16. 4. 1997 - ktorá nie je notárskou zápisnicou, ale súkromnou listinou.

Iné listiny než listiny uvedené v § 134 OSP, sú súkromné listiny a rozdiel spočíva v dôkaznej sile oboch druhov listín. V prípade súkromnej listiny stačí, aby odporca toho (v tejto veci ja), kto sa listiny dovoľáva [v tejto veci sú to žalovaní 1.) a 2.), odvolací a (najmä) dovolací súd], označil ich pravosť a obsah pochybnými (čo som mnohonásobne urobila, vrátane odvolacieho pojednávania), v takom prípade bude na tom, kto sa listiny dovoľáva, dôkazné bremeno o pravosti a správnosti jej obsahu. (...)

Súd prvého stupňa listinu NZ 110/97 neakceptoval, neuviedol ju v zistenom skutkovom stave ako skutkové zistenie, ktoré má „z vykonaného dokazovania za preukázané“, nikdy platnosť súkromnej listiny NZ 110/97 nepreukazoval, dokazovanie nevykonával a následne tak nikdy neurobili ani oba sudy vyššej inštancie.

Uvedenie odporcov do omylu, ktoré (uvedenie do omylu) si osvojil odvolací súd, je uvedené nad akúkoľvek pochybnosť mimo skutkové zistenia ktoré sú uvedené v odseku: „Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov listinnými dôkazmi a výsluchom svedkov a zistil tento skutkový stav:... (a ďalej, až dokonca)“ (...)

NS SR, viazaný rozsahom môjho dovolania, kde som nenamietala aplikáciu ust. § 50a OZ, aplikáciou ust. § 50a ods. 3 OZ a interpretáciou listinných dôkazov v kontexte s týmto ustanovením vyslovil právny názor, ktorý je v rozpore so zákonom.

Ak by obidve vyššie inštancie všeobecného súdnictva prakticky do ust. § 50a OZ, v kontexte aký mali preukázaný, v zmysle zákona a spravodlivosti, dosadili premenné, ktoré mali podľa tejto interpretácie § 50a OZ, mali za preukázané a mali spravodlivo nastať, vysvitlo by, že odvolací a dovolací súd má za to, že je v súlade so zákonom a spravodlivé:

- požadovať za dar odplatu, dokonca ujmu, je spravodlivé
- požadovať, aby účastník zmluvného vzťahu do zmluvy dal podmienku, ktorá by ju robila neplatnou,
- neprofesionalitu svojho vlastného právneho poradcu (v tomto prípade notára) kompenzoval na účet druhého účastníka právneho úkonu, ktorý konal v dobrej viere. (...)

4. Sťažovateľka ďalej odôvodnila svoju požiadavku na primerané finančné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a to nasledovne:

„Bolo preukázané, že všeobecné súdy zaviniли tento stav ani nie tak pre komplikovanosť prípadu, ako v opakovaním tej istej chyby.

Spísanie zmluvy formou verejnej listiny v zmysle § 43 OZ, napriek tomu, že pre daný právny úkon (zmluvu) to nie je normou kogentnou, je ďalšou právne relevantnou skutočnosťou posilňujúcou právne záruky a istoty účastníkov právneho úkonu, a z nich plynúcich istôt o právnych skutočnostiach, povinnostiach a záväzkoch.

Podnikla som všetky kroky, aby si pomocou inštitúcií akými v právnom štáte napríklad notárske zápisnice sú. No štát ma napriek tomu nechal vyše 5 rokov v právnej neistote. A nielen v právnej neistote. Nimi vydané rozhodnutia v tak citlivej veci ako sú medziľudské vzťahy v rodine, zapríčinil, jeho orgány, prehĺbenie krízy.

Ak by OS BA II, už v konaní o predbežnom opatrení ohľadne bytu, konal tak, ako ho k tomu Uznesenie odvolacieho súdu v č. k. 27 Co 369/97-22 z 30. 1. 1998 bolo zaviazalo a preveril by okolnosti ako k odstúpeniu resp. k podpisu zmluvy došlo mohlo sa všetko inak vyvíjať.

No pochybili najmä vyššie články všeobecného súdnictva, články s vyššou morálnou autoritou a pôsobením na ľudí, a tým, že odporcovia disponovali dokladmi o svojej bezúhonnosti, morálnej čistote a ja naopak, práve od týchto moralít, konali ešte agresívnejšie. Vidím priamu súvislosť medzi rozhodnutiami KS BA a NS SR a rastúcou agresivitou odporcov, keď sa pred okolím mohli prezentovať dokladmi o svojej pravde.

Mám za to, že by nedošlo k lúpežnému prepadu môjho manžela, a súd dodnes v trestnom konaní prebieha dodnes v tieni ich práva na byt, a len malého pochybenia vo forme ako sa k nemu odporcovia chcú dostať. Aby som mohla financovať štúdium dcér v zahraničí musela som odpredať chalupu, ku ktorej nás viazalo puto. I keď máme v zmluve dodatok o spätnom predkupnom práve chalupy, asi už nikdy sa tam nevrátíme.

Mám preto za to, že výška finančného zadosťučinenia, ktorú požadujem od obidvoch súdov, ktoré mali tak ako konali, a keď som sa ani nepokúšala preukázať zlý úmysel, nechránili moje práva, skôr naopak – nie je vysoká.“

5. Na základe uvedených skutočností a argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v danej veci takto rozhodol:

A)

„1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 15 Co 167/01-204 z 29. januára 2002 porušil základné právo Mgr. V. M. (...), aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom – čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 15 Co 167/01-204 z 29. januára 2002 porušil základné právo Mgr. V. M. (...) na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na prerokovanie veci súdom zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 167/01-204 z 29. januára 2002 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť V. M. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu finančné zadosťučinenie vo výške 250 000 Sk (...) na účet Mgr. V. M.

5. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť Mgr. V. M. do 15 dní od právoplatnosti tohto trovy konania vo výške 1 000 Sk (...) na účet JUDr. I. Á.“ (zrejme JUDr. I. B., ktorá v konaní pred ústavným súdom sťažovateľku zastupuje, pozn.).

B)

„6. Najvyšší súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2 Cdo 50/2004 z 30. septembra 2004 porušil základné právo Mgr. V. M. (...), aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom – čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

7. Najvyšší súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2 Cdo 50/2004 z 30. septembra 2004 porušil základné právo Mgr. V. M. (...) na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na

prerokovanie veci súdom zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

8. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 50/2004 z 30. septembra 2004 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť V. M. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk (...) na účet Mgr. V. M.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Mgr. V. M. do 15 dní od právoplatnosti tohto trovy konania vo výške 1 000 Sk (...) na účet JUDr. I. B.“

6. Dňa 23. decembra 2004 sťažovateľka doplnila predmetnú ústavnú sťažnosť, pričom doložila prehľad týchto náleзов ústavného súdu, o ktoré svoju sťažnosť opiera: II. ÚS 48/97, II. ÚS 162/03, II. ÚS 162/02, I. ÚS 75/96, I. ÚS 49/00. Okrem toho upresnila odôvodnenie svojej požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

„(...) V podmienkach tržného hospodárstva a rozvoja zmluvného princípu začal byť § 43 OZ (a to v spojení s § 35 OZ) prikladany nový význam v tom smere, že s poukázaním naň je možné tej zmluvnej strane, ktorá použila v zmluve výraz, či formuláciu pripúšťajúcu jej rôzny výklad, nejasností s tým i prípadné nepriaznivé dôsledky s nimi spojené, pripočítať k jej ťažobe (srov. výslovně § 266 odst. 4 Obch. Zák ČR) zdroj: Jehlička, O., Švestka, J., Škárová, M. a kol. Občanský zákonník. Komentář. 7.vydání Praha: C. H. Beck, 2002, 216 s.

(...) V čase podania žaloby platila v plnom rozsahu poučovacia povinnosť súdov podľa § 5 OSP. Súd bol povinný viesť žalobcu k tomu, aby žalobný návrh upravil tak, aby vyhovoval požiadavkám súdu a prispel k objasneniu skutkovej podstaty prejednávanej veci. Táto povinnosť sa vzťahovala i na konanie KS BA 29. 01. 2002, keďže bolo začaté ešte v r. 2001. V termíne od 17. 06. 1998 do 04. 04. 2002 (teda aj na konaní KS BA dňa 29. 01. 2002) som bola zastupovaná mojím manželom Mgr. O. M., ktorý nemá právnické vzdelanie.

(...) Uznesenie 5 Co 32/04-34, v napadnutí ktorého by som v zmysle Nálezu ÚS z 24. septembra 2004 (II. ÚS 135/04-26) mohla byť úspešná, keďže sa podľa mňa jedná, ak

nie o identický, tak o analogický problém neúmerného formalizmu súdu na úkor práva občana na súdny proces, prikladám k tomuto Zdôvodneniu požiadavky na primerané finančné zadostučinenie ako dôkaz toho, že účastníci konania sú opäť takmer identickí – V. M., manželka D., JUDr. L. V. a JUDr. E. T., ako sudkyňa rozhodujúca o odvolaní, a rozhodnutie opäť, podľa môjho názoru, protiústavné a opäť od vyššej inštalácie, od inštalácie ktorá má najmä dozerať na správnosť konania súdov prvého stupňa. Ako inak pociťovať takéto jednanie súdov než ako porušenie zmyslu ich podstaty, byť neustrannými? Ak nie ako odoberanie viery, demonštráciu moci a „odrádzanie“ občanov od snahy dovolať sa svojho práva? Prepadala som do stavov depresie, beznádeje dezilúzie a dojmu, že informácie a rozsudky sa do súdnej siene nedonášajú, že sa rozhoduje v súdnej sieni a rozsudky sa v nej a z nej vynášajú, že nemám šancu dovolať sa. Ako nepociťovať bezmocnosť v tom, že dôkazy neexistujú, lebo existovať nemôžu, ak aj sú, tak ich nemôžete zo zákona použiť?! Ešte pred piatimi, šiestimi rokmi, by som, sledujúc postupnosť nálezov ÚS, nemala nijakú šancu (v rámci Slovenskej republiky) napraviť to, čo sa na odvolacích súdoch v priebehu posledných dvoch rokov mne, ako občianke stalo.

Priloženými listinami sa nepokúšam preukázať zlý úmysel a konanie odvolacích a dovolacieho súdu. To nechám na zváženie Ústavného sudu. Preukazujem nimi však, že tlak ktorý na mňa, štátne orgány a najmä KS BA II robili a robia v tejto kauze, či už z falošnej kolegiality, neviem, ale je evidentný. Mám preto za to, že výška finančného zadostučinenia, ktorú požadujem od obidvoch súdov, ktoré konali, ak opomeniem možnosť úmyselne, zreteľne v rozpore so svojou základnou právomocou a povinnosťou, nechránili moje práva, skôr naopak - je prinajmenšom adekvátne.»

7. Z doplnenia sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 12. mája 2005 vyplynulo, že:

«(...) prikladám do spisu vedenom pod hore uvedeným číslom kópiu dokumentu, ktorý som dostala z Notárskej komory, od JUDr. Š. K., nakoľko mám za to, že tento list potvrdzuje moje stanovisko môjho právneho názoru, že doklady, konkrétne napr. doklad NZ 110/97, ktoré akceptovali pri svojom rozhodovaní KS v Bratislave a NS SR explicitne a expressis verbis, nie sú ani notárskou zápisnicou, ani dokumentom, ktorý má akúkoľvek právnu moc, mám na mysli napríklad text z listu a stanoviska JUDr. K:

Jedná sa len o návrh notárskej zápisnice pripravený a vypracovaný notárom. Notár teda nemôže postupovať podľa § 74 Notárskeho poriadku a vydať osvedčené odpisy notárskej zápisnice.

Návrh zmluvy pojatý do notárskej zápisnice Vám však notár predložiť môže za účelom oboznámenia sa s obsahom zmluvy.

Mám za to, že na základe obdobného dokumentu, tzv. Zápisnica NZ 110/97, ktorý spĺňa hore uvedené kritériá na nevydanie osvedčeného odpisu, teda dokladu, z ktorého mi notár ani nemôže vydať osvedčený odpis, ako i na základe dokumentu „Potvrdenie o skutočnostiach známych zo spisov“, v ktorom sú uvedené „skutočnosti“, ktoré s veľkou pravdepodobnosťou nie sú uvedené v žiadnych spisoch, a sú vysloveným fabulačným popisom deja a komentárom notára, konkrétne napr.: bytu v B. K tejto zmluve boli vznesené pripomienky a k úkonu nedošlo. Zmluva bola prepracovaná podľa požiadaviek účastníkov a pripravená na deň 18. 4. 1997, č. k. NZ 118/97, kedy už na strane povinných figuroval aj p. M. D. Uvedeného dňa došlo k podpísaniu tejto všetkými účastníkmi zmluvy. Po podpísaní tejto zmluvy účastníčka Mgr. V. M. opätovne odmietla podpísať darovaciu zmluvu Nz 110/97 s tým, že si to ešte rozmyslí, resp. nikdy nebolo preukázané, v ktorých spisoch, dokumentoch boli tieto skutočnosti zaznamenané, bola oboma súdmi posudzovaná moja právna vec a boli vydané rozhodnutia oboch súdov (odvolacieho i dovolacieho). A to všetko bez potreby v priebehu ôsmich rokov, siedmich súdov a senátov, ktoré vo veci konali, vypočuť notára. Túto potrebu dodnes nemajú ani orgány činné v trestnom konaní, ani súdne orgány konajúce vo veci náhrady škody, ktorú mi notár svojím konaním spôsobil.»

8. Doplnok k ústavnej sťažnosti, ktorý bol doručený ústavnému súdu 29. novembra 2005, obsahuje nasledovné podstatné skutočnosti:

„(...) poskytujem Vám týmto k nahliadnutiu svedeckú výpoveď korunného svedka vo veci 14 C 329/97 pani H. B., teda svedka na dôveryhodnosť, ktorého sa odvoláva rozsudok odvolacieho súdu KS súdu v Bratislave.

Dňa 23. 11. 2005 to bolo po prvý krát - od mája roku 2000, keď bola táto svedkyňa vôbec predvolaná na súd na základe môjho návrhu - a to napriek mojím nespočetným návrhom a výzvam adresovaným justícii, ako i orgánom činným v trestnom konaní v iných konaniach priamo, či nepriamo súvisiacich s konaním 14 C 329/97. Pani H. B. dokáže

svedčiť účelovo resp. na objednávku. Podotýkam, že minulého roku bol môj manžel uznaný vinným a odsúdený z trestného činu ublíženia na zdraví Mgr. M. D. staršiemu, a to práve aj na základe svedectva pani B. tento rozsudok bol rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zatiaľ zrušený. Lúpežný prepad môjho manžela si svedkyňa takisto nepamätá...

Činím takto, aj keď som si vedomá, že Ústavný súd sa spravidla nevyjadruje k hmotnoprávnemu obsahu rozsudkov všeobecného súdnictva, no mám za to, že práve to (čo preukazuje aj svedecká výpoveď z 23. 11. 2005) mal na mysli zákonodarca v svojom ZSR č. 64/1966, OZ z marca 2004 (vyd. Práca 2004), že: - Ak sa chce odvolací súd odchýliť od skutkového zistenia, ktoré urobil súd prvého stupňa na základe bezprostredne ním urobeného svedeckého dôkazu, je nutné, aby svedecké dôkazy sám zopakoval a zaobstaral si tak rovnocenný podklad pre prípadné odlišné zhodnotenie svedeckého dôkazu.

My nežiadame od Ústavného súdu aby hodnotil a tým skôr prehodnotil výsledok hodnotenia výpovede svedka (jeho hodnovernosti) odvolacím súdom, ale to, že odvolací súd toto dokazovanie vôbec neurobil. V zmysle vyššie citovaného judikátu je to nerešpektovanie kautel daných ustanovením § 132 OSP. Prvostupňový súd toto svedectvo expressis verbis nemal za preukázané.

(...) bola som na základe dodatočne vymyslenej údajnej ústnej zmluvy (i keď zákon vyžaduje písomnú formu), presnejšie nezapísaného dodatku (i keď zákon vyžaduje písomnú formu dodatku a tento dodatok v takejto zmluve je zo zákona neprípustný a robil by ju neplatnou) zbavená nároku na vlastníctvo nehnuteľnosti (i keď zákon vyžaduje pri nehnuteľnostiach písomnú formu), a to aj pozmenením (bez môjho vedomia) znenia verejnej listiny, a i keď podľa zákona platí, že držiteľ verejnej listiny nemusí preukazovať skutočnosti v nej uvedené, mi súd zabránil a nedovolil svojím postupom preukázať ani skutočnosti, ani pozmenené údaje uvedené v notárskej zápisnici. Dosiahlo sa to nielen (ale najmä) porušením (mojich) procesných práv, lebo mám za to, že inak sa to vlastne prakticky ani zrealizovať nedalo. Dosiahlo sa to (pôvodný zámer) však, aj porušením hmotného práva, vynesením právneho precedensu, a to na jednom jedinom zasadaní súdu.

Dovolací súd následne takisto vyniesol rozsudok, ktorý nerešpektoval procesné právo a princíp viazanosti dovolacími dôvodmi, aby potvrdil zrušenie platnosti verejnej listiny na základe listiny, ktorá nemá príznaky verejnej listiny, a to opäť bez akéhokoľvek dokazovania, čím sa porušilo ďalšie (moje) ústavné právo. Zrejme opäť išlo o to, aby sa

nemusel predvolať notár. Ja osobne histórii o nezainteresovanosti notára neverím, ako i neverím predstieranému údajnému nepriateľstvu a napätiu medzi notárom a odporcami.

Prikladám, podľa mňa stále platnú, poslednú zmluvu o nehnuteľnostiach na K. (ak na nej budem trvať) zo 6. 11. 1996 s podpismi všetkých zúčastnených na jednej listine, z ktorej jednoznačne vyplýva, že nikdy nemala celá nehnuteľnosť prejsť na jednu osobu. (...)“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon

neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľky zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 29. januára 2002 č. k. 15 Co 167/01-204 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2004 sp. zn. 2 Cdo 50/2004.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľka napadla rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok najvyššieho súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmavať postup a rozhodnutie krajského súdu, pretože jeho rozhodnutie preskúmal najvyšší súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (mutatis mutandis I. ÚS 56/01).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Sťažovateľka k rozsudku najvyššieho súdu z 30. septembra 2004 sp. zn. 2 Cdo 50/2004 v podstate namietala, že rovnako ako krajský súd aj dovolací súd „v posudzovaní aplikácie ust. § 50a ods. 3 OZ tak aj toho (...) ako sa v rozsudku 2 Cdo 50/2004 NS SR nad rozsah môjho dovolania a chybné NS SR dopustil interpretácie najmä týchto dvoch listín: NZ 118/97 z 18. 4. 1997 (...) a NZ 110/97 zo 16. 4. 1997 (...)“. Podľa tvrdenia sťažovateľky «súd prvého stupňa listinu NZ 110/97 neakceptoval, neuviedol ju v zistenom skutkovom stave ako skutkové zistenie, ktoré má „z vykonaného dokazovania za preukázané“, nikdy platnosť súkromnej listiny NZ 110/97 nepreukazoval, dokazovanie nevykonával a následne tak nikdy neurobili ani oba súdy vyššej inštancie», napriek tomu „odvolací súd svojím reálnym konaním a postupom zmenil skutkový stav zistený prvostupňovým súdom. Doplnil skutkový stav, z ktorého on sám (odvolací súd) vychádzal, o právne skutočnosti a zistenia, ktoré súd prvého stupňa nemal za preukázané a v skutkovom stave svojho rozsudku ich súd prvého stupňa vôbec neuviedol. Odvolací súd tieto nové právne skutočnosti a skutkové zistenia, napriek tomu, že som ich ústne aj písomne namietala, použil a vychádzal z nich vo svojich právnych uzáveroch (a následne dňa 30. 09. 2004 aj NS SR). Odvolací súd tým naplnil skutkovú podstatu ust. § 220 ods. 2 OSP a rozhodoval podľa ust. § 220 ods. 2 OSP, a nie podľa ust. § 220 ods. 1 OSP.“ Okrem toho „uviedenie odporcov do omylu, ktoré (uviedenie do omylu) si osvojil odvolací súd, je uvedené nad akúkoľvek pochybnosť mimo skutkové zistenia“, ktoré ustálil prvostupňový súd, avšak ani dovolací súd túto námietku pri napadnutom rozhodnutí nebral do úvahy. Napokon najvyšší súd „viazaný rozsahom môjho dovolania, kde som nenamietala aplikáciu ust. § 50a OZ, aplikáciou ust. § 50a ods. 3 OZ a interpretáciou listinných dôkazov v kontexte s týmto ustanovením vyslovil právny názor, ktorý je v rozpore so zákonom“.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že:

«Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia. Obligatórne posudzuje, či konanie netrpí vadami, predznamenaným ustanovením § 237 O. s. p., ako i inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pretože tieto vady konania neboli dovoľateľkou namietané a z obsahu spisu nevyplývajú, je úlohou dovolacieho súdu preveriť dovolacie námietky, výslovne

uplatnené v podanom dovolaní [§ 241 ods. 2 písm. c) a d) O. s. p. v platnom znení od 1. 9. 2003].

Prostredníctvom dovolacieho dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. bolo možné odvolaciemu súdu vytykať, že jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemalo v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Samotné hodnotenie dôkazov (§ 132 O. s. p.) odvolacím súdom však nemožno napadnúť týmto dovolacím dôvodom. Dovolateľka v podanom dovolaní odvolaciemu súdu však vytykala „nesprávne vyhodnotenie predložených listinných dôkazov... nepredvolanie svedka – notára... či tendenčnú výpoveď matky...“, ktoré pochybnosti či polemiku so skutkovými závermi však nemožno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., prostredníctvom ktorého by bolo možné spochybníť skutkový záver odvolacieho súdu. Správnosť a úplnosť skutkových zistení odvolacieho súdu nemožno posudzovať ani na základe skutkových tvrdení, uplatnených až v dovolacom konaní; to zodpovedá zásade, že sa v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie. Najvyšší súd preto uzavrel, že z uvedeného dôvodu žalobkyňa podaným dovolaním nemohla úspešne napadnúť rozsudok odvolacieho súdu.

Dovolateľka podáva dovolania aj z dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. d) O. s. p., teda že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O chybnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Odvolací súd však použil správne právne predpisy – v tomto ohľade mu dovolateľka ani nič podstatné nevytyka a proti použitiu ustanovenia § 50a ods. 3 Obč. zák. nebrojí a ani sa ho, čo len okrajovo nedotýka – a rovnako ich výklad je správny.

Podľa ust. § 50a ods. 3 Obč. zák. tento záväzok (rozumej uzavrieť zmluvu) zaniká, pokiaľ okolnosti, z ktorých účastníci pri vzniku záväzku vychádzali, sa do tej miery zmenili, že nemožno spravodlivo požadovať, aby sa zmluva uzavrela.

Z uvedeného ustanovenia teda vyplýva, že záväzok na uzavretie budúcej zmluvy zanikne, pokiaľ okolnosti, za ktorých subjekty pri vzniku záväzku vychádzali, sa v medziobdobí zmenili do tej miery, že nemožno – objektívne posudzované – na povinnej strane spravodlivo požadovať, aby budúcu zmluvu uzavrela (tzv. *clausula rebus sic*

stantibus). Ak záväzok na uzavretie budúcej zmluvy týmto spôsobom zanikne (ex lege), nemôže byť uplatnenie nároku, na nahradenie vyhlásenia vôle dotknutého subjektu súdnym rozhodnutím, už úspešné; preto preukázanie len tejto právnej skutočnosti, stačilo na zamietnutie žaloby.

Pre právne posúdenie veci podľa cit. ustanovenia sú rozhodné predovšetkým nesporné skutkové závery, a to:

- *notárskou zápisnicou zo 16. 4. 1997, sp. zn. NZ 110/97, sa žalobkyňa darovacou zmluvou mienila zaviazať, previesť na žalovanú v 1. rade nehnuteľnosť, zapísanú na liste vlastníctva č. 1241 kat. úz. R., a to parc. č. 393/1, 2 a stavbu s. č. 2348 v podiele 1/6; na tejto darovacej zmluve je urobený úradný záznam, že žalobkyňa „ju zatiaľ nepodpíše, lebo si to ešte rozmyslí“ (táto darovacia zmluva nebola ňou nakoniec podpísaná),*
- *notárskou zápisnicou z 18. 4. 1997, sp. zn. NZ 118/97, sa žalovaní zaviazali zmluvou o budúcej zmluve previesť na žalobkyňu trojizbový byt v B., po tom, čo sa žalovaní stanú jeho bezpodieloví spoluvlastníci a žalobkyňou potom budú požiadaní o jeho prevod. Keď je nesporné, že k uzavretiu (podpisaniu) prvej darovacej zmluvy nedošlo zo strany žalobkyne, do rozhodnutia odvolacieho súdu, tak je logické, že zanikol aj jej nárok na uzavretie druhej darovacej zmluvy, voči žalovaným.*

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd postupoval správne, keď žalovanými napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu ako bezzákladnú zamietol. Dovolanie totiž neobstálo v rovine dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. c) a d) O. s. p. Nakoľko Najvyšší súd nezistil existenciu väd konania, ku ktorým u prípustného dovolania prihliada z úradnej povinnosti [§ 241 ods. 2 písm. a) a b) O. s. p.] a tieto nevyplývajú ani z obsahu spisu, dovolanie žalobkyne zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.). (...)»

Podľa názoru ústavného súdu právny názor najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania sťažovateľky je odôvodnený dostatočne a ústavne konformne. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba dovolanie sťažovateľky zamietnuť. Najvyšší súd správne prihliadol na to, že „odvolací súd svojím reálnym konaním a postupom“ nezmenil „skutkový stav zistený prvostupňovým súdom“, oproti tomu, ako to tvrdila

sťažovateľka v sťažnosti, ale vychádzajúc iba z dostatočne zisteného skutkového stavu okresným súdom vec posúdil aj podľa § 50a ods. 3 Občianskeho zákona, pričom rozhodol podľa § 220 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Tieto skutočnosti materiálne nijako neovplyvnilo ani označenie predmetu konania v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu, ktoré sa zhoduje s označením predmetu konania samotnou sťažovateľkou v jej dovolaní z 29. apríla 2003 (tretí odstavec na druhej strane tohto dovolania). V každom prípade postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „*pánom zákonov*“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje. Napokon skutočnosť, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľky kvalifikoval tak, že „*dovolanie neobstalo v rovine dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. c) a d) O. s. p. Nakoľko Najvyšší súd nezistil existenciu väd konania, ku ktorým u prípustného dovolania prihliada z úradnej povinnosti [§ 241 ods. 2 písm. a) a b) O. s. p.] a tieto nevyplývajú ani z obsahu spisu*“, teda vyslovil právny názor, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa označených článkov ústavy, listiny a dohovoru. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že súdy mali porušiť kontradiktórnosť konania, vzhľadom na to, že odvolací a rovnako ani dovolací súd žiadne nové dokazovanie nevykonali, a ako bolo zistené, skutkový stav sa oproti zisteniu okresného súdu *nezmenil*, nemohlo ani z tohto dôvodu dôjsť k porušeniu základného práva

sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie. Z týchto dôvodov bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2005